

NEKROLÓG

Obituary

„Felix qui potuit rerum cognoscere causas”

SZALAI GYÖRGY

(1928–2009)

Fotó: Gál Gábor, Heves Megyei Hírlap

Szalai György életpályáját *Lucretius* római filozófus sokszor és sokak által vallott megfogalmazásával lehet jellemezni, amely szabad fordításban annyit tesz – szerencsés az, aki birtokolja a mesterségbeli tudást. Ez a mondás a római agráriumban született, és ezt a mondást választotta iskolája jelmondatául Fesztetics György is a XVIII. században, amikor megalapította mezőgazdasági tanintézetét. Szalai György egész életét a megismerés vágya, kényszere kísérte, kis gyermekkorától eltávozásáig folyamatosan a növény életének, tulajdonságainak titkait kereste, kutatta. Ez volt a munkája, a hobbi, a hitvallása. Termesztett, nemesített növényeket ezer hektárokon és kiskertjének ágyásaiban is, megélt sikereket és elszenvedett kudarcokat, de mindenkor, minden élethelyzetben gondolatai, cselekedetei a növények megismerésére irányultak.

Szalai György 1928-ban született Hevesen. Édesapja Szalay Dezső szőlész-

borász, pincemester volt. Három gyermeket neveltek feleségével Mezei Piroskával. Elemi iskoláit Hevesen végezte, majd gimnáziumi tanulmányait Jászapátiban folytatta, ahol 1946-ban szerzett érettségi bizonyítványt. 1947-ben a budapesti Táncsics Kollégiumban szakmát tanult, villanszerelői képesítést szerzett. 1949-ben felvételt nyert a Gödöllői Agrártudományi Egyetemre, majd külföldi agrártudományi egyetemi ösztöndíjra, így került a Szovjetunióba. Tanulmányait Leningrádban végezte, diplomáját 1954-ben kapta meg. 1972-ben védte meg a Magyar Tudományos Akadémián, növénytermesztési tudományterületen a disszertációját, és elnyerte a mezőgazdasági tudományok kandidátusa fokozatot.

Külföldről való hazatérését követően a kor követelményeinek megfelelően katonai szolgálatot teljesített, majd 1954-ben a Pusztaszikszói Állami Gazdaságba kinevezték igazgatónak. Növénytermesztési, nemesítői munkásságát lényegében ezek a gyakorlati gazdálkodó évek alapozták meg. 1962-ben igazgatói megbízatást kapott Kompolton az Északkelet-magyarországi Mezőgazdasági Kutatóintézetben, a Fleischmann Rudolf Kutatóintézet jogelődjében. 1988-ban innen vonult nyugdíjba, de mondhatni tevékenységét, kutatómunkáját sosem hagyta abba, az azt követő két évtizedben is folytatta.

Fiatalon, krisztusi korban lett kutató, és egyben igazgatója egy nagy múltú kutatóintézetnek. Fleischmann Rudolf hatalmas életművének gazdagsága és súlya nagymértékben hatott munkásságára. Pragmatikus vezető volt, irányítása alatt az intézet mindvégig működőképes volt, és méltó helyet vívott ki magának a hazai agrárkutatások területén, különösen a növénytermesztési, illetve a nemesítési szakterületen. Gondolt munkájának folytatására is. Dr. Murányi István személyében méltó utódot nevelt nemesítői tevékenységének továbbvitelére.

A Szent István Egyetem Növénytermesztési Intézetének címzetes egyetemi tanára, a Magyar Tudományos Akadémia Növénytermesztési Bizottságának köztestületi tagja, és a Magyar Növénytermesztők Egyesületének tagja volt. 1979–1990 között aktív szerepet vállalt a Magyar Tudományos Akadémia Miskolci Akadémiai Bizottságában. Tudományos publikációinak száma jelentős. Növénytermesztési tevékenységének eredménye számos őszi és tavaszi árpa, őszi búza, valamint borsó és csicsoriborsófajta. Az őszi borsó nemesítésének egyetlen hazai képviselője volt.

1957-ben nősült meg. Felesége Irénke mindenkor megbízható támaszt adott vezetői és szakmai tevékenységéhez. Két gyermeke és öt unokája született, akik minden bizonnyal maguk is sokat meríthettek aktivitásából, szakmaszeretetéből.

Szalai György professzor úr halálával a magyar növénytermesztési és növénynemesítési szakma egy nagy tudású, szorgalmas tudósát, alkotó szakembert veszítette el.

Dr. Jolánkai Márton